

V Bruseli 28. mája 2018
(OR. en)

8978/18

CONOP 46
CODUN 20
COARM 163
CFSP/PESC 445

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Predmet:	Závery Rady o pozícii EÚ k boju proti nedovolenému obchodovaniu s ručnými a ľahkými zbraňami na účely Tretej konferencie o preskúmaní pokroku pri vykonávaní akčného programu OSN pre RLZ (18. – 29. júna 2018 v New Yorku)

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o pozícii EÚ k boju proti nedovolenému obchodovaniu s ručnými a ľahkými zbraňami na účely Tretej konferencie o preskúmaní pokroku pri vykonávaní akčného programu OSN pre RLZ (18. – 29. júna 2018 v New Yorku), ktoré Rada prijala na svojom zasadnutí 28. mája 2018.

**ZÁVERY RADY O POZÍCII EÚ K BOJU PROTI NEDOVOLÉNEMU OBCHODOVANIU
S RUČNÝMI A ĽAHKÝMI ZBRAŇAMI NA ÚČELY TRETEJ KONFERENCIE
O PRESKÚMANÍ POKROKU PRI VYKONÁVANÍ AKČNÉHO PROGRAMU OSN PRE
RLZ (18. – 29. JÚNA 2018 V NEW YORKU)**

1. Rada konštatuje, že nedovolené ručné a ľahké zbrane naďalej prispievajú k nestabilite a ozbrojenému násiliu a sú prekážkou udržateľného rozvoja a úsilia v oblasti krízového riadenia, ďalej narúšajú stabilitu celých regiónov, štátov a spoločností v týchto regiónoch, podporujú ozbrojené násilie a organizovanú trestnú činnosť a zhoršujú dôsledky teroristických útokov. Z tohto dôvodu je Rada odhodlaná predchádzať nedovolenému obchodovaniu s RLZ a ich muníciou a potláčať ho a presadzovať všestrannú zodpovednosť vo vzťahu k legálnemu obchodovaniu s RLZ.
2. Rada považuje Akčný program OSN na predchádzanie, boj a elimináciu nezákonného obchodovania s ručnými a ľahkými zbraňami vo všetkých jeho aspektoch za univerzálny rámec na boj proti hrozbám, ktoré predstavujú nedovolené RLZ, a podporuje jeho plné a účinné vykonávanie na národnej, regionálnej aj globálnej úrovni.
3. Rada víta blížiacu sa tretiu konferenciu o preskúmaní, ktorá sa bude konať 18. až 29. júna 2018 v New Yorku a ktorá je príležitosťou preskúmať pokrok pri vykonávaní akčného programu. Rada sa domnieva, že ambíciou tretej konferencie o preskúmaní by malo byť zaistenie relevantnosti akčného programu a zvýšenie jeho efektívnosti.
4. Rada pripomína, že 3. apríla 2017 prijala rozhodnutie 2017/633/SZBP na podporu činností v záujme úspešného a relevantného výsledku tretej konferencie o preskúmaní pokroku pri vykonávaní akčného programu, a to prostredníctvom série tematických sympózií a regionálnych konferencií, ako aj iných aktivít.

5. Európska únia konštruktívne prispeje k zmysluplnému a konkrétnemu konsenzuálnemu výsledku tretej konferencie o preskúmaní, pričom sa bude usilovať o to, aby sa v záverečnom dokumente konferencie zohľadnili tieto kľúčové ciele:
- i. uznať, že vykonávanie akčného programu podporujú synergie s medzinárodnými nástrojmi s podobnými cieľmi, ako sú napríklad Zmluva o obchodovaní so zbraňami a protokol OSN o strelných zbraňach, okrem iného aj vo vzťahu k povinnosti podávať správy;
 - ii. doplniť do rozsahu pôsobnosti akčného programu predchádzanie nezákonnému obchodovaniu s muníciou, boj proti nemu a jeho elimináciu;
 - iii. uznať, že v súlade s Agendou 2030 pre udržateľný rozvoj sa rozvoj nemôže realizovať bez zaistenia mieru a bezpečnosti a že mier a bezpečnosť budú bez udržateľného rozvoja ohrozené, a tiež že v tomto smere má rozhodujúci význam potláčanie nedovoleného obchodovania s RLZ a muníciou;
 - iv. uznať individuálne dôsledky ozbrojeného násilia na ženy, mužov, dievčatá a chlapcov a pri vykonávaní akčného programu presadzovať úlohu žien, ako aj rodové povedomie v rámci opatrení na kontrolu RLZ ako podmienku ich účinnosti;
 - v. podniknúť kroky na udržanie a zvýšenie účinnosti akčného programu a jeho medzinárodného nástroja na sledovanie vzhľadom na vývoj technológie, dizajnu a výroby RLZ a obchodovania s nimi. V tejto súvislosti je EÚ obzvlášť znepokojená tým, že prehlbujúca sa tendencia používať ručné zbrane s modulárnym dizajnom a absencia celosvetovej normy pre spôsob a umiestnenie označenia týchto zbraní môžu postupne ohroziť kapacitu na ich sledovanie. S cieľom zabezpečiť a uchovať kapacitu na sledovanie modulárnych RLZ je nevyhnutné, aby sa na konferencii o preskúmaní dosiahla dohoda o procese, ktorým sa dospeje ku konsenzu o označovaní modulárnych RLZ;

- vi. presadzovať systematické sledovanie zhabaných RLZ, ktoré boli predmetom nedovoleného obchodovania, výmenu informácií medzi príslušnými agentúrami na národnej, regionálnej aj globálnej úrovni v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi, ako aj využívanie týchto informácií na identifikáciu a zastavenie presmerovania;
 - vii. zdôrazniť úlohu postupov kontroly zodpovedného vývozu zbraní z hľadiska predchádzania nedovolenému obchodovaniu s RLZ a boja proti nemu, a to aj s využitím posúdenia rizika presmerovania pred udelením vývozných licencií;
 - viii. podporovať činnosti na kontrolu RLZ v oblastiach zasiahnutých konfliktom zabezpečením významnejšej úlohy pre OSN a regionálne operácie na podporu mieru, pričom sa pri vymedzení ich mandátu individuálne zväži začlenenie pomoci pre monitorovanie zbrojného embarga a riadenie zásob;
 - ix. zvýrazniť úlohu akčného programu v boji proti terorizmu. Účinné vykonávanie akčného programu prispieva k predchádzaniu možností teroristov nadobúdať RLZ, čím sa znižuje potenciálny dosah ich útokov;
 - x. podporovať dôležitú úlohu, ktorú regionálne organizácie zohrávajú pri vykonávaní akčného programu, ako aj zapojenie výskumných pracovníkov, občianskej spoločnosti a priemyslu do činností súvisiacich s akčným programom vo všeobecnosti.
6. Vypracované ciele EÚ, pokiaľ ide o výsledok konferencie o preskúmaní, sa uvádzajú v pozičnom dokumente v prílohe.

POZIČNÝ DOKUMENT EÚ NA TRETIU KONFERENCIU O PRESKÚMANÍ AKČNÉHO PROGRAMU OSN NA PREDCHÁDZANIE, BOJ A ELIMINÁCIU NEDOVOLENÉHO OBCHODOVANIA S RUČNÝMI A ĽAHKÝMI ZBRAŇAMI VO VŠETKÝCH JEHO ASPEKTOCH

Európska únia konštruktívne prispeje k zmysluplnému a konkrétnemu konsenzuálnemu výsledku Tretej konferencie o preskúmaní akčného programu OSN. Okrem vypracovania 10 kľúčových cieľov EÚ, ktoré sa uvádzajú v záveroch Rady, bude EÚ presadzovať tieto pozície:

1. EÚ sa domnieva, že v záverečnom dokumente tretej konferencie o preskúmaní by sa mal uviesť odkaz na tieto dokumenty:
 - záverečné dokumenty z medzizasadnutí akčného programu (5. dvojročné zasadnutie štátov v roku 2014 a 6. dvojročné zasadnutie štátov v roku 2016),
 - správa generálneho tajomníka OSN o ručných a ľahkých zbraniach určená Valnému zhromaždeniu OSN v roku 2016 (A/CONF.192/BMS/2016/1) a Bezpečnostnej rade OSN v roku 2017 (S/2017/1025) a v roku 2015 (S/2015/289),
 - správa generálneho tajomníka OSN Valnému zhromaždeniu OSN (A/CONF.192/BMS/2014/1) o najnovšom vývoji, pokiaľ ide o výrobu, technológiu a dizajn ručných a ľahkých zbraní, ako aj dôsledky na vykonávanie medzinárodného nástroja na sledovanie,
 - rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN o RLZ (rezolúcia BR OSN č. 2117 z roku 2013, rezolúcia BR OSN č. 2220 z roku 2015 a rezolúcia BR OSN č. 2370 z roku 2017),
 - rezolúcia Bezpečnostnej rady OSN o ženách, mieri a bezpečnosti (rezolúcia BR OSN č. 1325 z roku 2000 a nasledujúce rezolúcie) a v tejto súvislosti aj osobitný odkaz na rezolúciu BR OSN č. 2242 z roku 2015, v ktorej sa konkrétne nabáda k posilneniu postavenia žien v úsilí zameranom na predchádzanie nedovoleným transferom, boj proti nim a ich elimináciu, ako aj v súvislosti s destabilizujúcim hromadením a zneužívaním ručných a ľahkých zbraní,

- rezolúcia Bezpečnostnej rady OSN č. 1612 z roku 2005 o deťoch v ozbrojených konfliktoch,
- dokumenty OBSE týkajúce sa RLZ.

2. Pokiaľ ide o hľadisko vykonávania akčného programu, EÚ podporuje zaradenie týchto prvkov do záverečného dokumentu tretej konferencie o preskúmaní:

- i. podporovať vykonávanie na národnej úrovni prostredníctvom národných medziagentúrnych koordinačných subjektov, národných akčných plánov, národných kontaktných miest, právnych predpisov vrátane doložiek o trestnej zodpovednosti, regulácie a administratívnych postupov a monitorovania s ohľadom na relevantné aspekty životného cyklu RLZ vrátane výroby, kontroly vývozu a obchodovania, zásob a likvidácie;
- ii. presadzovať prvky súvisiace s RLZ do bilaterálnej a medziregionálnej spolupráce v oblasti bezpečnosti vrátane cezhraničnej spolupráce a výmeny informácií medzi orgánmi presadzovania práva a colnými orgánmi s cieľom potláčať nedovolené obchodovanie s RLZ;
- iii. posilniť úlohu a postavenie (sub)regionálnych organizácií na pomoc štátom pri vykonávaní akčného programu;
- iv. umožniť a podporiť výmenu a využívanie informácií o identifikovaných vzorcoch nedovoleného obchodovania a presmerovania v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a tiež prostredníctvom webových databáz na národnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni a s podporou úlohy Interpolu a OSN v tejto súvislosti;
- v. v kontexte kontroly vývozu RLZ presadzovať uplatňovanie dohôd o konečnom užívateľovi;
- vi. podporovať používanie nových technológií v dizajne RLZ, ktoré umožňujú ich kontrolu;
- vii. zvýšiť úsilie v oblasti fyzickej bezpečnosti a riadenia zásob (PSSM), a to aj používaním nových technológií;

- viii. zlepšiť výmenu informácií, pokiaľ ide o zhabanie zbraní, v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a s cieľom riešiť slabiny a zvýšiť možnosti vyšetrovania a trestného stíhania, osobitne so zameraním na regionálnu spoluprácu;
- ix. presadzovať a podporovať dodržiavanie noriem a uplatňovanie najlepších postupov pri nakladaní s ručnými zbraňami (ako sú napríklad medzinárodné normy pre kontrolu ručných zbraní – ISACS) a muníciou (napríklad medzinárodné technické usmernenia pre muníciu – IATG);
- x. presadzovať transparentnosť nabádaním štátov k spoločnému využívaniu kontaktných miest pre akčný program a k predkladaniu ich dvojročných správ o stave akčného programu a medzinárodného nástroja na sledovanie, k zaradeniu RLZ do ich správ pre Register konvenčných zbraní OSN a podporovať synergie v tejto záležitosti s ďalšími relevantnými medzinárodnými nástrojmi;
- xi. riešiť problém nedovolenej výroby a modifikácie RLZ a ich zložiek, a to aj prostredníctvom ručnej výroby, aditívnej výroby (trojrozmernej tlače), reaktívácie deaktivovaných strelných zbraní a konverziou strelných zbraní so slepými nábojmi;
- xii. podporovať osvedčené postupy vo vzťahu k deaktivácii, aby sa dosiahla trvalá nepoužiteľnosť RLZ a fyzicky znemožnila ich reaktívacia, a to aj presadzovaním noriem stanovených v nariadení EÚ 2015/2403;
- xiii. podporovať likvidáciu ako preferovanú alternatívu pre riešenie nadbytku RLZ;
- xiv. zaoberať sa otázkou stále rastúcej dôležitosti transakcií uskutočnených cez internet a online s ohľadom na nedovolené obchodovanie s RLZ a ich časťami a súčiastkami;
- xv. riešiť rozdiely v právnych predpisoch jednotlivých štátov, ktoré uľahčujú nedovolené obchodovanie s RLZ a ich výrobu vrátane nedovolenej konverzie strelných zbraní so slepými nábojmi na funkčné zbrane;
- xvi. presadzovať väčšiu úlohu operácií na udržiavanie mieru pod hlavičkou OSN aj podobných regionálnych operácií v oblasti nedovoleného obchodovania s RLZ, a to v rámci ich mandátu a podľa potreby;

xvii. zohľadniť záležitosti súvisiace s RLZ a municiou v programoch rekonštrukcie po skončení konfliktu a osobitne v rámci programov pre odzbrojenie, demobilizáciu a reintegráciu (DDR) a reformu sektora bezpečnosti (SSR).

3. Pokiaľ ide o hľadisko vykonávania medzinárodného nástroja na sledovanie, EÚ podporuje zaradenie týchto prvkov do záverečného dokumentu tretej konferencie o preskúmaní:

- i. zabezpečiť efektívnosť medzinárodného nástroja na sledovanie vzhľadom na vývoj technológie a dizajnu RLZ. V tejto súvislosti je EÚ obzvlášť znepokojená tým, že prehlbujúca sa tendencia používať ručné zbrane s modulárnym dizajnom a absencia celosvetovej normy pre spôsob a umiestnenie označenia týchto zbraní môžu postupne ohroziť kapacitu na ich sledovanie. S cieľom zabezpečiť a uchovať kapacitu na sledovanie modulárnych RLZ je nevyhnutné, aby sa na konferencii o preskúmaní dosiahla dohoda o procese, ktorým sa dospeje ku konsenzu o označovaní modulárnych RLZ. Tento proces by mal viesť k dokumentu o konsenze, ktorý bude dopĺňať medzinárodný nástroj na sledovanie, napríklad ako príloha. Okrem dohody o označovaní modulárnych RLZ by sa v tomto dokumente mali zohľadniť aj ďalšie dôsledky vývoja technológie a dizajnu RLZ vrátane intenzívnejšieho využívania polymérov a vývoj v oblasti označovania, zaznamenávania a sledovania. Takýmto dokumentom by sa zabezpečilo, aby sa medzinárodný nástroj na sledovanie nestal v dôsledku vývoja technológie a dizajnu menej účinným;
- ii. podporovať označovanie o dovoze – ako sa požaduje v rámci medzinárodného nástroja na sledovanie – podľa možnosti už vo fáze výroby;
- iii. presadzovať používanie nových technológií v záujme efektívnejšieho označovania, zaznamenávania a sledovania RLZ. Súvisiace relevantné zistenia a návrhy sa uvádzajú v súhrne predsedu z druhého zasadnutia vládnych expertov v roku 2015;
- iv. posilniť mechanizmy na výmenu informácií o národných systémoch označovania vo fáze výroby, ako aj o štandardných postupoch týkajúcich sa zhabaných neoznačených RLZ;

- v. podporovať vykonávanie medzinárodného nástroja na sledovanie na národnej úrovni prostredníctvom právnych predpisov týkajúcich sa označovania, zaznamenávania a sledovania, ako aj prostredníctvom vypracúvania dvojročných správ, zriaďovaním národných kontaktných miest a vývojom národných akčných plánov;
- vi. budovať kapacity pre sledovanie RLZ a munície, ktoré sú predmetom nedovoleného obchodovania, v oblastiach zasiahnutých konfliktom, keďže to môže prispieť k identifikácii a obmedzeniu nedovolených tokov zbraní do oblastí konfliktu. Toto možno dosiahnuť podporou zapojenia OSN a regionálnych operácií na podporu mieru do zberu, zaznamenávania, sledovania a likvidácie RLZ a munície, ktoré sú predmetom nedovoleného obchodovania, v súlade s ich mandátmi a podľa možnosti v spolupráci s expertnými skupinami poverenými monitorovaním zbrojných embárg OSN; podporou budovania kapacít miestnych orgánov bezpečnosti a presadzovania práva na účely sledovania a vyšetrovania, a to v kombinácii s podporou databázy Interpolu iArms a ďalších relevantných databáz; a podporou iniciatív, ako je napríklad iTrace spoločnosti Conflict Armament Research.

4. Pokiaľ ide o medzinárodnú spoluprácu a pomoc, EÚ podporuje zaradenie týchto prvkov do záverečného dokumentu tretej konferencie o preskúmaní:

- i. podporovať vykonávanie akčného programu prostredníctvom spolupráce a pomoci pri činnostiach kontroly RLZ;
- ii. posúdiť vplyv spolupráce a pomoci poskytnutej pri vykonávaní akčného programu a predložiť výsledný dokument o tomto posúdení na dvojročnom stretnutí štátov počas medzizasadnutí;
- iii. zvýšiť účinnosť a udržateľnosť pomoci intenzívnejšou koordináciou v rámci spolupráce s príslušnými regionálnymi organizáciami, darcami a vykonávajúcimi organizáciami, pri zachovaní plnej zodpovednosti prijímajúcich štátov a podľa možnosti na základe ich národných akčných plánov;
- iv. podporovať trustový fond OSN UNSCAR;

- v. zvýšiť transparentnosť spolupráce a pomoci v oblasti kontroly RLZ dosiahnutím dohody darcov o globálnom registri pre evidenciu pomoci pri kontrole RLZ.
-